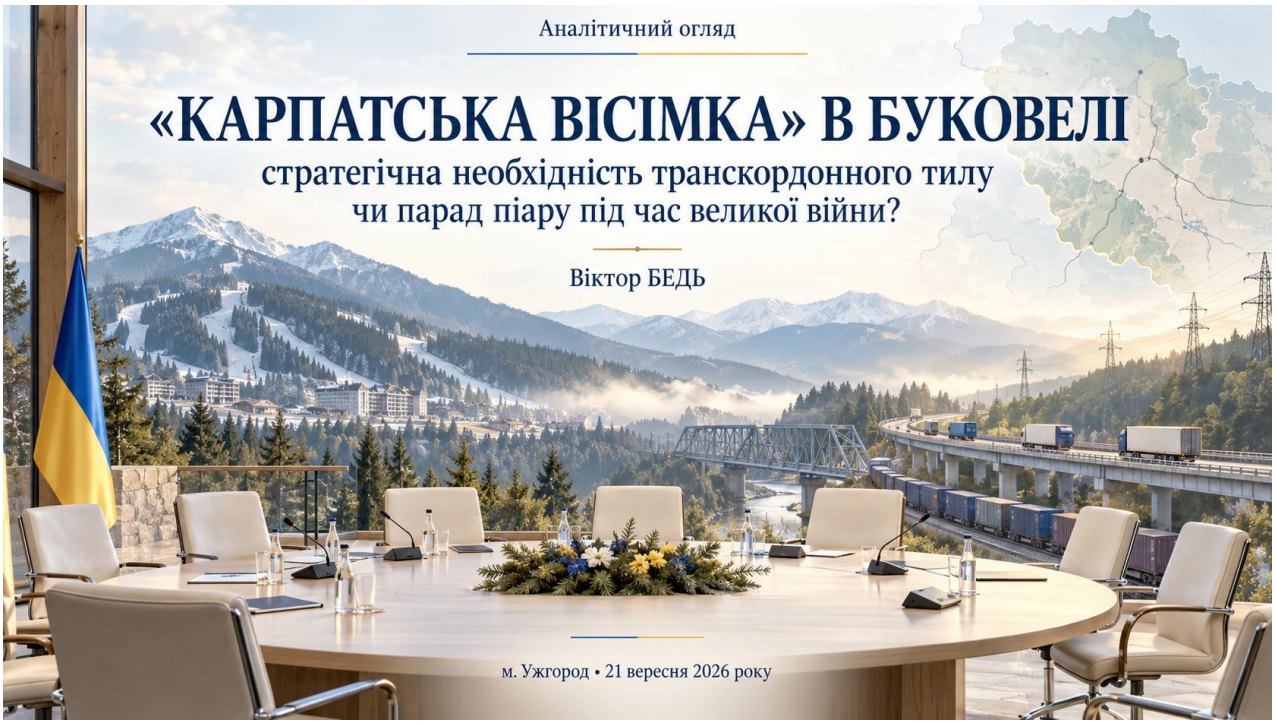
«Карпатська вісімка» в Буковелі: стратегічна необхідність транскордонного тилу чи черговий парад піару під час великої війни?

Віктор БЕДЬ

Засновник сучасної держави України — народний депутат України першого скликання,
голова Всеукраїнського товариства
борців за незалежність України у XX столітті

м. Ужгород
21 вересня 2026 року

Аналітичний огляд та політико-правова оцінка підсумків міжнародного форуму «Карпатська вісімка» (18–20 вересня 2026 року)

Завершення триденного установчого саміту так званої «Карпатської вісімки» (C8) у курортному Буковелі на Прикарпатті в Україні дає змогу підбити тверезі, фактологічні підсумки. Офіційні ресурси влади пафосно подали подію як «історичне єднання регіонів Європи», започаткування нової ери безпеки та економічний прорив.

Проте об’єктивний аналіз документів, реального представництва учасників та обставин проведення форуму виявляє разючу невідповідність між переможними гаслами Банкової та кривавою дійсністю воюючої України.

Фактологічний базис: хто прибув, хто бойкотував і що підписано

З 18 до 20 вересня 2026 року на Прикарпатті тривав саміт за участю представників прикарпатських та карпатських держав. Подію позиціонували як заснування повноформатної платформи восьми держав.

Саміт лідерів: заявлений формат і реальне представництво

Повноформатного саміту перших осіб восьми держав не відбулося через синхронний демарш керівників двох ключових сусідніх країн:

- Прем'єр-міністр Угорщини Петер Мадяр відкрито проігнорував особисті запрошення з Києва. Будапешт відправив на Прикарпаття лише заступника посла Угорщини в Україні. У міжнародному праві та дипломатичному протоколі присутність дипломата третього рангу на зустрічі президентів і прем'єрів є демонстративним публічним приниженням і бойкотом. Це сталося одразу після того, як керівництво парламенту Угорщини демонстративно відмовилося приймати в Будапешті голову Верховної Ради України Руслана Стефанчука, попри односторонні поступки українського парламенту (зокрема ухвалення постанови про трагедію інтернування угорців московським комуністично-радянським режимом у 1944 – 1946 рр.).
- Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо скасував свій анонсований візит в останній момент, пославшись на раптове погіршення стану здоров'я, а Братиславу представляв лише державний секретар МЗС Марек Ешток.

Із перших осіб на саміті реально працювали прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск, президент Сербії Александар Вучич, новообраний президент Румунії Нікушор Дан та голова Федеральної ради Австрії Крістін Шварц-Фукс.

Що ухвалено за підсумками саміту

- Підписано декларацію про створення платформи «Карпатська інтеграційна ініціатива» із закликом до Брюсселя офіційно розпочати розроблення Макрорегіональної стратегії ЄС для Карпат (EUSCARP).
- Презентовано каталог із 73 інвестиційних проєктів (загальна заявлена потреба у фінансуванні — 10,7 млрд доларів США). Серед ключових пунктів — спорудження третьої черги Дністровської ГАЕС вартістю 1,255 млрд доларів, нафтопровід «Броди — Адамово» вартістю 645 млн доларів, газова генерація на території розбитої Бурштинської ТЕС вартістю 1,2 млрд доларів та вітроенергетичний кластер.

Твердий залишок: де починається об'єктивна державна необхідність

Зводити весь карпатський напрям виключно до політичного популізму було б безвідповідально. Карпати для воюючої України — це не курорт, а артерія життя. Тут є кілька критично важливих практичних потреб:

Безальтернативність західного логістичного шлюзу

В умовах, коли ворог систематично атакує ракетами залізничні вузли, мости через Дніпро, чорноморські та дунайські порти, чотири західні області (Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська, Чернівецька) залишаються єдиним сухопутним каналом постачання зброї, боєприпасів, дизельного пального та імпорту дефіцитної електроенергії. Розбудова спільних пунктів пропуску, прокладання єврколії та високовольтних ліній електропередачі — це пряме питання фізичної живучості держави.

Доступ до цільових програм ЄС

Адвокація стратегії EUSCARP у структурах Єврокомісії дає право прикордонним громадам брати участь у програмах транскордонного співробітництва (Interreg, Connecting Europe Facility). Це можливість залучати безповоротні гранти європейських платників

податків на ремонт мостів, очисних споруд та інфраструктури річкових басейнів Тиси, Дністра й Прута без додаткового навантаження на оборонний бюджет України.

Канал діалогу з проблемними сусідами

Присутність Александара Вучича та урядовців із сусідніх країн показала, що регіональний транзитно-економічний порядок денний залишається чи не єдиним форматом, у якому Київ здатен вести предметні переговори щодо транзиту й енергетики з урядами, які дистанціюються від антиросійських санкцій.

Анатомія міфів: буковельський популізм та маніпуляції цифрами

Водночас спосіб подання саміту офіційними рупорами влади сповнений очевидних маніпуляцій суспільною довірою:

Маніпуляція з «мільярдними інвестиціями»

Заяви про залучення «10,7 мільярда доларів» є підміною понять. Це не отримані кошти, а **каталог дефіцитів** — сума, яку Україна мріє десь знайти. Підписані ж на полях форуму комерційні документи на суму 1 млрд євро — це рамкові меморандуми про наміри приватного бізнесу, які не накладають на іноземних партнерів жодних юридичних зобов'язань і не поповнять спустошену скарбницю.

Юридичний обман щодо фондів ЄС

Обіцянки чиновників про «нові масштабні фінансові інструменти просто зараз» розбиваються об нормативну базу ЄС. У макрорегіональній політиці Євросоюзу непорушно діє фундаментальне правило трьох «ні»: жодного нового фінансування, жодних нових інституцій, жодного нового законодавства. Стратегія лише дозволяє претендувати на вже розподілені бюджети. Ба більше, бюрократична процедура ухвалення EUSCARP у Брюсселі триває від двох до чотирьох років.

Блеф про спільну «карпатську безпеку»

Заяви про «спільне реагування С8 на воєнні ризики» є відвертою фікцією. Жодна з країн цієї ініціативи (крім Польщі та частково Румунії й Чехії) не братиме участі в жодних мілітарних заходах. Вучич у Буковелі публічно говорив виключно про торгівлю, категорично відкидаючи антиросійську безпекову риторику, а Угорщина взагалі бойкотувала засідання.

Суперечності моменту: бенкет на тлі кривавої ескалації та зневага до закону

Найглибше суспільне роздратування викликає контраст між глянцевою курортною картинкою та трагічною реальністю тилу й фронту:

Зневага до парламенту заради курортного піару

18 вересня в Києві було фактично паралізовано роботу законодавчого органу: скасовано пленарне засідання Верховної Ради України та визначену Конституцією України «годину запитань до уряду». Причина — частина урядовців та народних депутатів монобільшості просто вирушила на урочистості до Буковеля, а решту парламентаріїв про закриття зали

навіть не повідомили. Це наочний приклад викривлення пріоритетів у державному управлінні, коли курортний форум ставиться вище за прямий конституційний контроль над Кабміном під час війни.

Курортний пафос проти розбитої енергетики

У ті самі години, коли в залах Буковеля лунали промови про грандіозні прожекти, ворог завдавав ударів по житлових кварталах українських міст і сіл та критичних вузлах енергосистеми, а фронт вимагав колосальних людських та матеріальних зусиль. Паралельно найвище керівництво держави публічно констатувало «космічний дефіцит» коштів на закупівлю дронів-перехоплювачів. Проведення масштабного багатоденного форуму в елітній рекреаційній зоні — з орендою розкішних комплексів, фуршетами та масовими чиновницькими відрядженнями коштом збіднілого й знекровленого державного бюджету — сприймається військовими на «нулі» та громадянами як неприпустима невідповідність викликам воєнного часу та прояв управлінської відірваності від реальності.

Зовнішньополітична безпорадність

Буковельський демарш Будапешта засвідчив повний провал спроб задобрити уряд Петера Мадяра односторонніми поступками. Київ пішов на них у чутливих питаннях історичної пам’яті — зокрема визнавши окремою постановою парламенту трагедію інтернування та депортацій закарпатських угорців московським комуністично-радянським режимом у 1944–1946 роках, яку раніше вже неодноразово засуджували в Україні в загальному переліку сталінських репресій проти мешканців Закарпаття. Натомість Київ отримав демонстративно зачинені двері угорського парламенту, демарш на саміті та подальше блокування переговорних кластерів вступу до ЄС. Проте Банкова продовжує продукувати бравурні звіти про «непохитну підтримку сусідів».

Підсумковий висновок

«Карпатська вісімка» в Буковелі оголила головну ваду поточної внутрішньої та зовнішньої політики влади: **хронічну підміну фахової, важкої та непублічної праці яскравим медійним шоу.**

Державі, що перебуває у стані жорстокої війни проти московського агресора, життєво необхідні нові прикордонні мости, міждержавні газопроводи й лінії електропередачі, євроколії та прагматичні митні угоди. Проте для цього не потрібні розкішні фуршети в горах, скасування пленарного засідання Верховної Ради України заради участі посадовців у форумі «Карпатської вісімки» в Буковелі — без пояснення, чому цей захід мав пріоритет над роботою парламенту, — та озвучені представниками влади обіцянки мільярдних інвестицій, за якими стоять лише заявлені потреби, а не конкретні фінансові зобов’язання інвесторів.

Країні потрібні професійні управлінці у владі, фахові дипломати й лобісти державних інтересів, сувора координація військової логістики та неухильна фінансова дисципліна, за якої кожна вільна гривня спрямовується на фронт, засоби ППО та фортифікації. Час безвідповідального політичного марнотратства та дитячого популізму вичерпано. Його ціна — кров і виживання нації. І її не приховати жодними буковельськими декораціями.